

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

Goniec Częstochowski

DIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI.

Cena prenumeraty: miesięcznie 1 mk. 50 fen., kwartalnie 4 mk. 50 fen. za odnośnienie do domu dopłaca się 20 fenigów miesięcznie. Cena pojedynczego numeru 10 fenigów.

Ceny ogłoszeń: za wiersz petitowy jednoszpaltowy na I kol. 1 mk. 50 fenigów, na II i III kol. 65 fenigów, na IV kol. 45 fenigów. Ogłoszenia drobne po 10 fenigów za wiersz.

Redaktor lub jego zastępca przyjmuje interesantów codziennie z wyjątkiem dni świątecznych od godz. 10—2 po poł. Rękopisów nadesłanych redakcja nie zwraca.

Adres Redakcji i Administracji CZĘSTOCHOWA, ulica Panny Maryi Nr. 38. — Telefon Nr. 59.

W dniu otwarcia Rady Miejskiej...

Pozbawione instytucji samorządnych, miasta nasze skazywane były na gospodarke Magistratów urzędniczych, zależnych od władz rosyjskich, przez nie kierowanych, przez nie deprawowanych i mających na względzie nie dobro miast polskich, jeno politykę i interesy najezdźców.

Ludzie, w których rękach spoczywał ster rządów w miastach naszych, dysponowali dochodami ich, układali wydatki, — a nie będąc zależnymi od tych, których groszem rozporządzali, nie byli również odpowiedzialni wobec ludności miast, która nie obdarzała ich bynajmniej ani mandatami, ani też nie żywiła do nich żadnego zaufania.

I długie lata byliśmy tylko niewymi widzami tego, co się w miastach naszych działo i przypatrywaliśmy się tylko, jak przybywali tutaj różni ludzie, z różnych stron i jak brał każdy, co kto mógł, jako z domostwa, którego nikt nie strzeże.

Trzeba było aż wojny europejskiej, by ster rządów w miastach Królestwa mogła objąć ręka polska, byśmy otrzymali prawo decydowania o tych sprawach, które bez żadnej przeszkody załatwiają w sposób samorządny miasta niemal całego globu ziemskiego.

W dniu dzisiejszym Częstochowa zaliczona być już może do liczby miast europejskich, bo oto prawi jej gospodarze — Rada miasta Częstochowy, powołana do życia drogą wyborów, rozpoczyna swą pracę, to też dzień ten jest dla Częstochowy dniem wielkiej wagi.

Gdyby zapytano nas, czy skład nowej Rady odpowiada w zupełności oczekiwaniom, jakie mieliśmy prawo żywić w stosunku do czwartego miasta w Królestwie, nie mogliśmy dać odpowiedzi w zupełności twierdzącej.

Brak wszelkiej tradycji wyborczej w naszych miastach, wadliwa ordynacja wyborcza, roznamietnienie polityczne na tle epoki wojennej, spowodowały liczne tarcia, rozłamy i abstynencję, w rezultacie których, niektóre wartościowe żywioły od wyborów się usunęły.

Jednakże nie należy przesądzać sprawy zgóry i wierzyć trzeba w szczerą zapał do pracy i chęć służenia miastu, któreimi ożywieni są nowi radni, a mamy nadzieję, że te ważkie względy wystarczą, aby nasza reprezentacja miejska sprostała swym trudnym zadaniom.

Nowa Rada m. Częstochowy, rozpoczynająca dziś swą pracę będzie miała niejedną trudność do zwalczenia. Długi szereg potrzeb i obowiąz-

ków, wynikających z przekształcenia się warunków, staje wobec Rady jako konieczność, domagająca się szybkiego załatwienia.

Sprawy apro wizacji Częstochowy, podniesienia oświaty, sanacja stosunków w dziedzinie urzędzeń miejskich, z których, jako jedno z pierwszych, uważamy utworzenie polskiej milicji m. Częstochowy, niesienie pomocy ludności bezrobotnej, oto kilka tylko z nielicznych palących kwestji, którymi nowa Rada musi wiele czasu swego poświęcić.

Ale Rada m. Częstochowy obejmuje swe czynności wówczas, gdy powstają władze państwowe polskie, to też oprócz wspomnianych powyżej zadań, spada nań jeszcze jedno: obowiązek współpracy w realizowaniu niepodległości Ojczyzny.

Wiemy, że radni nasi mają dobrą wolę, i umiłowanie, ziemi ojczystej, że służyć będą pracą swoją dobru miastu, a stojąc na straży interesów wszystkich stanów społeczeństwa polskiego i sztandaru, na którym widnieje Pani Częstochowy i Orzeł Biały, nasz znak państwowy, zyskają poparcie i zaufanie społeczeństwa.

Wierząc w to głęboko, wraz z miastem całym, oczekujemy od nowej Rady Miejskiej pracy owocnej i przesyłamy jej nasze najserdeczniejsze życzenia, urzeczywistnienia jej wszystkich dążeń, obiecując zarazem, że w naszym piśmie Rada miasta Częstochowy znajdzie zawsze, obok koniecznej krytyki, prawdziwych przyjaciół.

Redakcja.

Rada m. Częstochowy.

W skład, rozpoczynającej w dniu dzisiejszym swe czynności, Rady miejskiej wchodzi następujący obywatel:

Kurja I.

Prüfer Feliks — właściciel apteki.
Wolke Karol — inżynier, wice-przewodn. Rady.
Chrzanowski St. Ignacy — artysta rzeźb.

Dreszer Jan — adwokat.

Kohn Edward — lekarz.

Sachs Władysław — dr. che m.

Kurja II.

Jastrzębski Stanisław — ogrodnik.

Markusfeld Józef — dr. chem.

Cholewicki Jerzy — kupiec.

Kohn Gustaw — dyrektor fabryki.

Neufeld Maurycy — kupiec.

Weksler Joahim — kupiec.

Kurja III.

Uljański Walenty — przemysłowiec

Macielewski Leon — kupiec.

Horowicz Bernard — przemysłow.

Kanowicz Adam — fabrykant.

Mokrauer Mojżesz — pracownik.

Smuga Stefan — krawiec.

Kurja IV.

Błasikiewicz Antoni — obywatel.

Wróblewski Jan — nauczyciel.

Sojecki Jéze — obywatel.

Tempel Ludwik — kupiec.

Szmida Roman — majster.

Szczeciński Kajetan — właściciel domu.

Kurja V.

Kondratowicz Bernard
dyrektor Wzaj. Kredytu, przewodn. Rady.

Dobrucki Feliks — buchalter.

Nieprzecki Ludomir — właściciel fabryki.

Jarmułowicz Wacław — buchalter.

Vogelbaum Tobiasz — buchalter.

Wizental Józef — starszy buch. kol.

Kurja VI.

Zagórski Józef — majster.

Jarmułowicz Romuald — felczer.

Czaplak Wacław — prac. biurowy.

Horowicz Szlama Jakób — prac. handl.

Torbeczko Dawid — felczer.

Nierenberg Icek Szyja — kupiec.

Samorząd miast w Polsce.

Częstochowa, 18 | 6.

Z okazji dzisiejszego otwarcia Rady m. Częstochowy, poświęćmy nieco miejsca historii samorządu w Polsce, sądząc, że uwagi nasze zainteresują naszych czytelników.

Miasta polskie nie rozwinęły się podobnie jak zachodnie genetycznie, nie powstały drogą powolnych przemian z targowisk przy zamkach lub klasztorach lecz zostały ta przeniesione już w gotowej formie drogą kolonizacji niemieckiej. Na zasadzie dyplomu lokacyjnego, udzielanego jednej osobie przez księcia lub pana, grupa cudzoziemców opuszczała kraj swój rodzinny, przeważnie Niemcy południowe, czasem zachodnie lub Flandrję, by na polskim gruncie zbudować miasto i życie jego wewnętrzne zorganizować na modłę własną, zwrócić się w tym względzie na prawach miast niemieckich, szczególnie Magdeburga (wiek XIII i XIV). Ludność miejska zawarowała sobie zupełną wolność inclusive w zakresie ustroju wewnętrznego miast. Na czele miasta stał z reguły wójt, na ręce którego dany był dyplom lokacyjny; godność ta była dziedziczną i uważana za własność majątkową.

Geneza rad miejskich niezupełnie jest jasna; to tylko jest pewne, iż zasiadają w niej przedstawiciele najznakomitszych rodzin mieszczańskich i że w ciągu niedługiego okresu czasu zagarnia ona w swe ręce kierownictwo sprawami miejskimi.

Struktura wewnętrzna Rady miejskiej nie jest dziś jeszcze dostatecznie wyjaśniona, to jednak jest pewne, iż już w pierwszej połowie XIV stulecia przewodniczy radzie burmistrz, który może być przez nią wybrany z grona rajców, lub też może być zmieniający co pewien krótki okres, tak, iż rajcy pełnią urząd ten kolejno.

Wybory do rady nie są jeszcze znane;

zastępuje się je przez nominowanie co rok nowych radców, uskuteczniane przez ustępujących. W niektórych miastach wybór uskutecznia się przez samego pana.

Z biegiem czasu następuje gruntowna sanacja tych stosunków i rady miejskie stają się w rzeczy samej samej instytucjami reprezentacyjnymi, trudno jednak mówić o powszechnym prawie wyborczym; w skład nowej rady wchodzi radcy po części, mianowani przez ustępującą, po części przez wójta, ławników, cechy, starostę, a zresztą wybierani przez ogół mieszkańców. Często spotykamy z systemem kooperacji t.j. zn., iż wybrani przez ludność radcy w niewielkiej liczbie kooptują pozostałych członków rady.

Zastrzec tu należy, iż normalny ów ustrój miast polskich odnosi się przeważnie do miast królewskich, prywatne bowiem coraz bardziej podlegają swym panom i tracą wewnętrzną samodzielność.

Lud już w XVI stuleciu coraz większą dla siebie zdobywa prawa, a nawet obiera specjalnie kolegija, celem kontroli działalności rady, szczególnie w zakresie finansowości rady.

Jest to w bezpośrednim związku ze złym stanem miast, do czego przyczyniły się rozmaite warunki społeczno polityczne ówczesnej Polski.

Upadek coraz szybszemi dąży krokami, a wraz z nim zanikają siły wewnętrzne miasta polskiego, rozsprzęga się ustrój jego.

Dopiero druga połowa XVIII stulecia i pod pod tym względem przyczynia się do poprawy stosunków. Z jednej strony konstytucyjne przywracają prawny stan rzeczy z epoki rozkwitu miast, z drugiej ożywają normy nowym duchem, który czyni z ustawy p. t. „Urządzenie miast wolnych” z dnia 24 i 27 czerwca 1791 r. wzór tego rodzaju ustaw. Ogólne zasady zarządu miejskiego nie zmieniły się aż do czasów obecnych.

Korzenie naszego ustawodawstwa miejskiego tkwią w prawie niemieckim.

Koniecznością więc życiową będzie przekształcenie go w myśl nowych warunków, przystosowanie go do potrzeb, które wszak różnią się od siebie w rozmaitych krajach.

WOJNA.

Komunikat angielski.

Główna kwatera donosi dnia 17 czerwca:

Wojska nasze podjęły atak na południe i na wschód od Messines, oraz po obu stronach kanału Ypres—Comin. W obu punktach osiągnięto wszystkie cele. Zabrano przeszło 150 jeńców, oraz jedną haubicę i 7 karabinów maszynowych.

Koło polskie wobec nowego rządu austriackiego.

WIEDEN 18 | 6. W ministerjum odbyła się przed południem konferencja prezesa ministrów Clam-Martinicza, z prezydium Koła Polskiego poczem Koło odbyło posiedzenie. Po dłuższych obradach został uchwalony wniosek kompromisowy, wystawiony przez cztery grupy. Wniosek ten głosi:

1. Koło Polskie upoważnia prezydium do oświadczenia prezesowi rządowi obecnego, oraz że wyciągnie konsekwencję ze stanowiska swego. Koło polskie jest jednak gotowe nawiązać kontakt z nowym rządem.

2. W wykonaniu uchwały swej

komisji budżetowej, dotyczącej głosowania przeciwko prowizorjum budżetowemu, upoważniło ono jednak członków komisji do oświadczenia, że Koło Polskie będzie głosowało za koniecznością państwową, o ile nowy rząd posiadać będzie zaufanie Koła Polskiego.

Wniosek grupy konserwatywnej, powiadającej się za dalszemi rokowaniami z nowym rządem, został odrzucony.

Budżet austriacki może być nie uchwalony.

BERLIN 18 | 6. W sprawie powyższej uchwały Koła Polskiego „B. Z am Mittag” czyni uwagę, iż wskutek tego jest kwestjonowane przyjęcie prowizorjum budżetowego, ponieważ również wszystkie pozostałe stronnictwa słowiańskie głosują przeciwko niemu.

Hiszpanja chce wystąpić zbrojnie.

HAAGA 18 | 6. „Daily Telegraph” donosi z Madrytu: Jak głoszą należy w krótkim czasie oczekiwać zmian w hiszpańskiej polityce zagranicznej. Z każdym dniem na dworze hiszpańskim stają się silniejszymi prądy, dążące do wystąpienia po stronie szermierzonych.

Czy Rosja wciągnęła Francję do wojny?

Nad kwestią, czy Rosja wciągnęła Francję do wojny, zastanawia się część prasy paryskiej. „Dien” Piotrogrodzki, omawiając podobne zapytania organów francuskich, wyraża zdanie, iż prasa francuska sama swym jednostronnym szowinizmem spowodowała w lecie roku 1914 zastrzeżenie kryzysu europejskiego. Z tego grozi powstać znamienna polemika między prasą francuską a rosyjską, która to polemika byłaby na pewno nader ciekawą.

Na sobotnim posiedzeniu austr. Rady państwa podczas pierwszego czytania prowizorjum budżetowego, poseł Stapiński (ludowiec) powiedział:

„Wszelkie nadzieje na waśnie wśród polaków rozbiły się o solidarność wszystkich partii polskich co do idei Polski niepodległej. Polacy chcieli iść razem z Austrią, ale rząd wszystko uczynił, aby polakom te ich uczucia obrzydzić”.

Chwila bieżąca.

— „Corriere della Sera” pisze, iż ustąpienie króla jest ciężkim ciosem dla polityki niemieckiej. Z greckim następcą tronu, ks. Jerzym upadło ostatnie oparcie dla Niemiec w Grecji. Armia generała Sarraila nareszcie ma wolne tyły.

— Gazeta „Utro Rosji” powtarza za gazetami londyńskimi treść artykułów sytuacyjnych, których główną ideą jest twierdzenie, że Ameryka posiada dla Anglii wartość dziesięć razy większą od Rosji.

— Dziennik „Wieczernieje Wremja” podkreśla, iż decydujące koła w Rosji mniej się obecnie interesują polityką zagraniczną aniżeli jeszcze za Milukowa.

— Donoszą z Petersburga, że irkucki okrąg wojenny proklamował swą niepodległość.

— Miasto Kirzanow, gubern. Tambowskiej, ogłosiło się niepodległą rzecpospolitą. Podczas walk pomiędzy obywatelami miasta a przedstawicie-

lami Rządu Tymczasowego, 8 osób zabiło i wiele raniono.

— Rozruchy w Kronsztadzie nie zakończyły się jeszcze.

— Konsul angielski w Odesie wywala poddanych angielskich do opuszczenia miasta oraz gubernji wskutek grożącej anarchii.

— Aczkolwiek nowy gabinet hiszpański zachowa ścisłą neutralność nie mniej jest on orientacji koalicyjnej.

— W Warszawie ustnie i drukiem zaczynają się szerzyć pogłoski, opublikowane jawnie w „Naprzodzie”, że zwolennicy „bratobójczej walki” po tamtej stronie frontu chcą uznać wódem swoim Piłsudskiego.

Co słychać nowego?

15.000 dział.

Agencja Radio donosi z Londynu: Pisarz hiszpański Carrillo, który zwiedzał front angielski we Francji pisze za zezwoleniem cenzury angielskiej, że liczbę dział, używanych na tamtejszym froncie oceniają na 15.000 sztuk.

Lednicki o końcu wojny.

Petersburskiemu korespondentowi „N. Rotterdamsche Courant” oświadczył prezes komisji likwidacyjnej Królestwa Polskiego, Lednicki, że jest przekonany, że wojna skończy się w roku bież.

Co robi batiuszka car?

Ponieważ wielu lotników zwiedza Carskie Sioło, wydano surowe przepisy do czuwania nad Mikołajem II. Wolno mu spacerować tylko przez 2 godziny rano i wieczorem. Straż wojskowa zawsze idzie za nim najdalej w odległości 20 kroków. Dzieci mogą przebywać na świeżym powietrzu, tylko osobno. Była para carska musi codziennie dwa razy ukazywać się w oknie, aby oficer pełniący straż mógł ją widzieć. Potrójny kordon wojskowy otacza pałac.

Wspólny manifest pokojowy wszystkich klas w Rosji.

Wspólny manifest pokojowy robotników, żołnierzy i chłopów projektowany jest na najbliższy czas w Piotrogrodzie. Ma on zostać opublikowany w prasie i jednocześnie wystosowany do wszystkich państw zarówno tak ozwórprzymierza jak koalicji.

Kredyty brazylijskie na wojnę.

„Petit Parisien” donosi z Rio de Janeiro, że senat brazylijski uchwalił 270 milionów lirów na wydatki wojenne.

Brazylijski minister wojny zapowiedział, że Brazylija wystawi niebawem 600,000 żołnierzy na stopie stopie wojennej.

Echa uchwał krakowskich.

„Koelnische Zgt.” zamieściła korespondencję z Wiednia, w której znajduje się dłuższy ustęp poświęcony znanym uchwałom krakowskim z 28 maja.

„Uchwały krakowskie — donosi to pismo — zapowiadają, zdaje się, nowy kurs polityki polskiej w Austrii. Nie mamy powodu kursu tego pochwalać, bo jakkolwiek można zrozumieć odwieczne polskie pragnienia dawnej historycznej potęgi i marzenia o czasach Jagiellonów, to trudno zrozumieć, co spowodowało wszystkich bez wyjątku polityków polskich, nawet tak zwykle trzeźwych konserwatystów, do porzucenia realnych programów, które są możliwe do wykonania. Czyżby. składanie urojonej

misji jagiellońskiej w ręce monarchy Austro Węgier można nazwać w obecnych warunkach trzeźwością polityczną, a wysuwanie żądań, co najmniej niestosownych ze względu sąsiedzkich—takte politycznym?"

"Na szczęście—kończy ten ustęp „Koelnische“ Ztg. — są jeszcze rozważne umysły w Polsce.

Mamy na myśli tych cierpliwych, przeczornych, choć skromnych polityków z Rady Stanu w Królestwie, którzy umiając ogarnąć sytuację, wyrazili niejednokrotnie przekonanie, że przyszłość narodu polskiego znajduje się na linii rozwoju przywilejów, które mu dał dobroczynny akt 6 listopada obu monarchów. Przyjazna opinia rządów państw centralnych odróżniła z pewnością umiarkowany patriotyzm członków Rady Stanu od przesadnych pragnień zdenerwowanej Galicji".

Z Warszawy.

Posiedzenie Komisji Połączonych.

Dziś we wtorek odbędzie się posiedzenie t. zw. Komisji Połączonej, której zadaniem będzie przedyskutowanie i ostateczne zatwierdzenie projektów dotyczących organizacji rządu Królestwa Polskiego i reorganizacji Rady Stanu.

W skład komisji z ramienia Rady Stanu wchodzi, pod przewodnictwem Marszałka Koronnego, pp.: St. Bukowiecki, St. Dziewulski, L. Grendy szynski, St. Janicki, A. Kazorowski, W. Kunowski, M. Lempicki, A. Łuniewski, J. Mikulowski, Pomorski, J. Piłsudski, ks. H. Przeździecki, W. hr. Rostworowski i A. Sliwiński. Z poza Rady Stanu zostali zaproszeni pp.: Józef Buzek, Zygmunt Chmielewski, Zdzisław ks. Lubomirski, Eustachy ks. Sapieha, Jan Stecki, Adam hr. Tarnowski, Juliusz hr. Tarnowski, Stanisław Thugut, Antoni Wieniawski i Bronisław Ziemiński.

KRONIKA.

Nabożeństwo.

Dziś we wtorek 19 b. m. w bazylice Jasnogórskiej ks. prefekt W. Kneblewski odprawi uroczystą Mszę św. na intencję gimnaz. p. W. Chrzanowskiej, z okazji zakończenia roku szkolnego.

Dzisiejsze otwarcie Rady Miejskiej.

Dziś we wtorek 19 bm. odbędzie się uroczyste otwarcie Rady m. Częstochowy, poprzedzone nabożeństwem odprawionym, na intencję Rady, na Jasnej Górze o g. 10 rano.

Jak pisaliśmy we wczorajszym „Gońcu“ we wtorek 19 bm. nastąpi otwarcie Rady Miejskiej, to też przyjdą nowej Rady m. Cz. niniejszym uprzejmie zaprasza ustępujących członków Rady i ławników, przedstawicieli Magistratu i Deputacji miejskich, reprezentację Wojska Polskiego, przedstawicieli miejscowych stowarzyszeń i korporacji na nabożeństwo, które odbędzie się na Jasnej Górze w dn. 19 t. j. we wtorek o godz. 10 rano z powodu otwarcia Rady Miejskiej.

Ze względu na krótki czas i ograniczoną ilość miejsc, przedstawiciele różnych korporacji, życzący sobie wziąć udział w inauguracyjnym posiedzeniu Rady w sali Magistratu o godz. 4 i pół po południu tegoż dnia proszeni są o zgłoszenie się po bilety wstępu do sklepu p. Cholewickiego — ul. Panny i Marii 28.

s. t. p.

Aleksander Sikorski

Asystent przy Wielkich Piecach Zakładów Metalowych B. Hantke w Rakowie. Opatrzony św. Sakramentami zmarł 17-go czerwca 1917 roku przeżywszy lat 41.

Eksportacja zwłok z mieszkania do kościoła miejscowego w Rakowie nastąpi d. 19 Czerwca o godz. 8 wieczorem, a dnia następnego t. j. 20 czerwca, po nabożeństwie żałobnym o godz. 9 rano pogrzeb na cmentarzu w Rakowie. Na smutne te obrzędy zaprasza krewnych przyjaciół i znajomych

Żona i dzieci

Zakończenie roku szkolnego w gimn. im. H. Sienkiewicza.

Zakończenie roku szkolnego w gimn. im. H. Sienkiewicza nastąpi w środę 20 bm.

W dniu tym o godz. 9 rano odbędzie się nabożeństwo w kościółku im. Marii o godz. zaś 11 akt szkolny w sali Straży Ogniowej.

Na powyższe uroczystości Zarząd gimnazjum zaprasza rodziców i opiekunów młodzieży, uczęszczającej do gimnazjum.

Dzieci dla dzieci.

Pragnąc, z jednej strony uczcić swą wychowawczynię p. W. Michałską, z drugiej zaś w myśl wezwania „Ratujcie dzieci“ przyjąć z pomocą biednej dziewczynie, II klasa gimnazjum p. W. Chrzanowskiej urządziła przedstawienie dziecięce, z którego dochód w sumie mk. 45 fen. 27 ofiaruje na rzecz Kwesty Ogólnokr. Należy się za to dobrym serduszkiem stokrotnie „Bóg zapłać“.

Przerwane obrady.

Obrady niedzielne, ogólnego zebrania członków sklepu przy Stow. „Dwignia“ z powodu nieatautownego zachowania się p. Łucji Juraszek, zostały przerwane.

Zębranie powyższe odbędzie się w nadchodzącą niedzielę tj. 24 bm.

Z popisów gimnastycznych.

Pogoda sprzyjała przez obydwa dni, promienie słoneczne rzuciły słońce światła na ćwiczące zastępy młodzieży, przy dźwiękach orkiestr szkolnych gimn. im. H. Sienkiewicza pod batutą p. E. Makoszy i gimn. dyr. W. Szudejko pod batutą p. Aubrechta.

Przesuwały się przed oczami wiadra junackie postacie młodzieży, pełne animuszu i fantazji, zbudzonej z dawnej pieśni i kazarmowej gimnastyki szkoły rosyjskiej.

Radowało się serce i dusza, patrząc na nich i na zastępy dzielnych harcerzy, w swych szarych mundurkach, i mimowoli nasuwały się myśli o tej szkole, w jakiej kształcone były umysły i urabiane dusze ich ojców.

Tegoroczne popisy gimnastyczne wypadły nader pomyślnie, dzięki energicznej pracy i pomysłowości pp. Jarosza, Miłaczewskiego, Lewandowskiego i Czerbaka, za co w zupełności należy im się uznanie.

Na wyróżnienie zasługiwały ćwiczenia z lancami uczniów gimn. dyr. W. Szudejko, ćwiczenia laskami uczniów gimn. im. H. Sienkiewicza, rytmiczna gimnastyka wychowawców I Gimn. Polskiego, oraz wdzięczne ćwiczenia w takt walca, uczenie gimn. p. Słowikowskiej.

Prawdziwą niespodzianką były ćwiczenia wolne młodzieży szkół elementarnych miejskich i T. O. S., która w przeciągu bardzo krótkiego czasu została przygotowana do popisów przez p. Lewandowskiego, któremu

w szczególności należy się uznanie za jego pracę.

Członkowie Komitetu Kwesty „Ratujcie Dzie i“, na rzecz której przeznaczony jest dochód z biletów wejścia na popisy, przechadzali się dumnie i pełni zadowolenia, podając sobie z ust do ust dwa słowa „udało się“.

„Raj Pacyfiku“.

Dziś zatem we wtorek 19 b. m. o godz. 9 wiecz. w teatrze „Apollo“ odbędzie się zapowiadany oddawna odczyt kap. Okołowicza p. t. „Raj Pacyfiku“.

Ze szkół element. T. O. S.

W ubiegłą sobotę z okazji zakończenia roku szkolnego w szkołach elementarnych Tow. Op Szkolnej odprawione zostało w kościele św. Rodziny nabożeństwo, podczas którego w podniosłych słowach przemówił do młodzieży ks. Cesarz.

Następnie uczniowie i uczenie wraz z personelem nauczycielskim udali się do sali „Ogniska Robotniczego“, w której rozpoczął się popis.

Po szeregu deklamacji i śpiewach chórnych poszczególnych szkół, zabral głos prezes T. O. S. p. M. Jurakowski, dziękując nauczycielkom jak również i głównemu kierownikowi p. S. Kożanowi za ich pożyteczną pracę nad kształceniem młodzieży.

W pięknych słowach przemówił do młodzieży, ks. kan. Fulman wskazując jak mają spędzić czas wakacyjny z pożytkiem, by po wywożach letnich z całą energią wziąć się do nauki.

W zakończeniu zwrócił się do młodzieży, by ta zaśpiewała chóralnie hymn „Boże coś Polskę“.

Rozrzewniający był zaiste moment gdy z 800 przeszło dziecięcych piersi, wzniosł się głos „Ojczyznę wolną racz nam wrócić Panie“.

Następnie rozdano 89 nagród w postaci książek i młodzież ochoczo rozbiegła się do domów, promieniując zadowoleniem i szczęściem znanym tylko w takich chwilach młodzieży.

W przeddzień zakończenia roku około 200 dzieci powyższych szkół przystępowało do pierwszej spowiedzi i Komunii świętej, otrzymując na pamiątkę książeczki i medaliki.

Na popisie byli obecni przedstawiciele Magistratu w osobach pp. Pruszkowskiego, Górskiego i Cholewickiego, jak również i przedstawiciele prasy miejscowej.

Na początku roku s z k o l n e g o 1916 | 17 zapisało się do 24 szkół elementarnych ogółem 1558 dzieci, lecz z powodu ogólnej biedy, braku podręczników i wyjazdu ludności z Częstochowy, wytrzymało do końca 860, promowanych z nich jest 78,2 proc., zostało na drugi rok 14 proc., przechodził z poprawkami 12,5 proc.

Personel nauczycielski składał się 25 nauczycielek, jednej specjalnie do

wykładu religij, pod ogólnym kierunkiem p. S. Kozana.

Z początkiem nowego roku szkolnego projektowane jest otwarcie oddziału czwartego, kończącego całkowity kurs wykształcenia elementarnego.

Rok ubiegły dzięki energicznej pracy zarządu T. O. S. z p. M. Jurakowskim na czele minął dość pomyślnie, lecz rok szkolny nowy będzie trudniejszy, gdyż brak pieniędzy daje się okropnie odczuwać i jeżeli Częstochowa nie pośpieszy z pomocą, szkoły elementarne nie będą mogły być uruchomione.

Niewątpliwym jednakże, ani na chwilę, że do tego dojdzie, gdyż energiczny i pełen zapału i poświęcenia p. M. Jurakowski z pomocą członków zarządu T. O. S. wynajdują sposoby poruszenia ofiarności na cel powyższy i z początkiem roku szkolnego, szkoły otworzą swe podwoje dla łaknących wiedzy dzieci proletariatu naszego.

Czytelnia i biblioteka Macie-rzy.

W domu Nr. 61 przy ul. Ogrodowej, otwarta jest czytelnia i biblioteka im. Henryka Sienkiewicza—dla sfer rzemieślniczo-robotniczych.

Z ostatniej chwili.

Komunikat niemiecki.

BERLIN. Urzędowo donoszą dnia 18 czerwca.

Zachodni plac boju.

Front nast. tronu ks. Ruprechts Bawarskiego.

Nad kanałem Yser po obydwóch stronach Ypern, nad Lys i od La-Bassee aż do strumyka Lensee w godzinach nocnych ożywna działalność artylerji, na południo-zachód od Warneton, na wschodzie od Fermelles i pod Loos rozbiły się angielskie ataki wywiadowcze. Na wschodzie od Croissilles, rozbiły się, jak dni poprzednich trzy próby anglików uzyskania terenu w ataku.

Front wojsk niemieckiege następcy tronu.

W związku z przeprowadzonym rano ze skutkiem przedsięwzięcia wojsk atakujących na rowy francuskie pod Cerny wzmógł się ogień tutaj później i w szerszych odcinkach na froncie Aisne i zachodniej Szampanji.

Front gen. marsz. polnego księcia Albrechta Wirtemberskiego.

Oprócz kilku korzystnych walk przedpolnych żadne ważniejsze wydarzenia.

Front wschodni:

Położenie niezmiennione.

Front macedoński.

Na zachód od jeziora Doiranu odparły posterunki bułgarskie kilka ataków angielskich.

Pierwszy gen.-kwaterymistrz Ludendorff.

Tabela nieurzędowa

wygranych i Loterji Klasowej Rady Głównej Opiekuńczej.

W sobotę w drugim dniu ciągnięcia V-ej klasy główne wygrane padły na numery następujące:

30,000 rb. na № 29970.

2,000 rb. na nr. dr. 4932 12614

19692 20864.

1,000 rb. na nr. 11941 23689 26960

27490.

400 rb. nr. nr. 3416 5485 6229

Teatr „PARYSKI” ul. P. Marji 19.

DZIŚ
Zmiana
programu

Teatr „ODEON” ul. P. Marji 27.

Dzisiaj i dni następnych:

Sensacja! Najwybitniejszy obraz sezonu! Sensacja!

Mgła i słońce

Wzruszający dramat życiowy w 6-ciu wielkich aktach. Wroli głównej główna z piękności i słynna z talentu ulubienica Publiczności.

MIA MAY.

Uwaga: Głosy Prasy i Publiczności Warszawskiej i Łódzkiej brzmią zgodnie że jest to najlepszy obraz sezonu obecnego.

Ceny miejsce zwykłe—Orkiestra koncertowa pod kierunkiem Al. Salzbergai Szczegóły w programach

7807	8238	12264	13136	16823	21608
23111	28342	28601	26605	17119.	
200 rb na nr.: 1151 2465 4074					
5232	11633	11924	15090	16090	17277
19957	21874	28264	25323	25918	26262
26749 29663.					
100 rb na nr. nr. 267 621 8435					
3822	4427	4557	5477	6391	8811 9088
9194	9251	11424	12026	12024	13894
14765	14924	17196	17605	20156	22711
23742	26174	26477	27602	28450	28937.

Sprzedaż kartofli.

We Wtorek dnia 19 Czerwca r. b. winni się zgłosić po zakup kwitów na kartofle na kartki A-B w ilości 6 funt na osobę za 50 fenigów do swoich biur okręgowych mieszkańców ulic:

Okreg I. kupujący chleb w punkcie sprzedaży № 3 (Olsztyńska

Okreg II.

kupujący chleb w punkcie sprzedaży Nr. 6 (Stary Rynek 15)

Okreg IIa.

kupujący chleb w punkcie sprzedaży Nr. 7 Targowa 15

Okreg II a.

kupujący chleb w punkcie sprzedaży Nr. 11 Garcarska 60

Okreg III.

kupujący chleb w punkcie sprzedaży Nr. 15 Ogrodowa 13

Okreg IV.

kupujący chleb w punkcie sprzedaży Nr. 18 Strażacka 5

Okreg V.

Kupujący chleb w punkcie sprzedaży Nr. 22 Ogrodowa 61

Okreg VI.

Kupujący chleb w punkcie sprzedaży Nr. 28 Jasnogórska 18

Okreg VII.

Terminowe legitymacje z całego miasta

Okreg VIII.

Kupujący chleb w punkcie sprzedaży Nr. 33 Zielona 23

Okreg IX.

Kupujący chleb w punkcie sprzedaży Nr. 36 Stradomska 14

Okreg X.

Kupujący chleb w punkcie sprzedaży Nr. 89 Wieluńska 46 i Nr. 40 Wieluńska 54

Okreg XI.

Kupujący chleb w punkcie sprzedaży Nr. 25 Ostatni Grosz ul. Krakowska 21

W Srodę dn. 20 Czerwca 1917 roku

Okreg II.

Kupujący chleb w punkcie sprzedaży Nr. 8 Senatorska 27

Okreg IIa.

Kupujący chleb w punkcie sprzedaży Nr. 12 Strażacka 25

Okreg IV.

Kupujący chleb w punkcie sprzedaży Nr. 19 Fabryczna 3

Okreg X.

Kupujący chleb w punkcie sprzedaży Nr. 41 Rocha 56.

Kartofle wydawane będą, jak dotąd w składach przy fabryce Pelzer na mocy wykupionych kwitów i kartek A-B.

Miejska DEPUTACJA ZYWNOŚCIOWA w Częstochowie.

Subjekt fryzjerski potrzebny ul. Panny Marji 35. 444-

Kupię wózek dziecienny używany w dobrym stanie wiadomość Aleja II Nr. 29 A. Wesołowska 452-

Album widoki wojenne z okolic Zawiercia do sprzedania Wiad. w Adm. Gońca

Młody człowiek chcący pracować i korzystać fachowo, poszukuje zajęcia w gospodarstwie rolnym. Cennus sukowy 4-oh. klasowy gimnazjum Zaskawe zgłoszenia redak. Cośos dla młody.